

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi 1

Yakup ATEŞ
yates2422@gmail.com
0000-0002-9111-3531

Erdem YAVUZ
erdemyavuz_erb@hotmail.com
0000-0003-1011-4864

Öz

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerini incelemektir. İlişkisel tarama modeline dayalı bu araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim akademik yılında Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören ve basit seçkisiz örnekleme yöntemine göre belirlenen 165(%56.5)'i kadın, 127(%43.5)'si erkek olmak üzere toplam 292 (%100) sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak “Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği”, “Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, basit doğrusal regresyon analizi yöntemi, ilişkisiz(bağımsız) örneklemler için t testi ve ilişkisiz örneklemler için tek yönlü ANOVA analiz yöntemi ile incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre; sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme değişkeninin sosyal girişimcilik değişkenininin anlamlı düzeyde bir yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik puan ortalamalarının kitap okuma sayısına, sosyal-kültürel etkinliklere katılma durumuna ve toplumsal sorunlarla ilgilenme durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; sınıf düzeyine göre ise anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Eleştirel düşünme puan ortalamalarının sınıf düzeyine, kitap okuma sayısına ve toplumsal sorunlarla ilgilenme durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; sosyal-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre ise anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme Eğilimi, Öğretmen Adayları, Sosyal Girişimcilik.

¹ Bu makale,(2018) Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi” başlıklı yayımlanmamış yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Abstract

The aim of this study is to examine social entrepreneurship characteristics and critical thinking dispositions of social studies teacher candidates. The study group of this research based on the relational screening model included studying at Erzincan University Faculty of Education Social Studies Teaching Department in the 2017-2018 academic year and determined according to the simple random sampling method 165 (56.5%) women and 127 (43.5%) male a total of 292 (100%) social studies teacher candidates. "Social Entrepreneurship Characteristics Scale of Teacher Candidates", "Critical Thinking Disposition Scale" and "Personal Information Form" were used as data collection tools in the study. The data obtained in the study were analyzed by simple linear regression analysis method, t test for unrelated (independent) samples and one-way ANOVA analysis method for unrelated samples. According to the findings obtained; It was determined that the critical thinking variable in social studies teacher candidates was a significant predictor of the social entrepreneurship variable. The social entrepreneurship mean scores of the teacher candidates differ significantly according to the number of reading books, the participation in social-cultural activities and the social problems; It was determined that there was no significant difference according to the grade level. Critical thinking mean scores differ significantly according to class level, number of reading books, and dealing with social problems; It was determined that there was no significant difference according to participation in social-cultural activities.

Keywords: Critical Thinking Tendency, Teacher Candidates, Social Entrepreneurship.

1. Giriş

İnsanoğlunun, evrenin değişim ve gelişimindeki hızlı temposuna ayak uydurabilmesi için doğuştan getirilen ve sonradan kazanılabilen bazı temel becerilere ihtiyacı vardır. Bu temel beceriler arasında sosyal girişimcilik ve eleştirel düşünme iki önemli beceri türüdür.

Geleneksel olarak kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından ele alınan ve çağdaş bir yaklaşım olarak sosyal problemleri çözmek için var olan sosyal girişimcilik kavramı (Betts, Laud & Kretinin, 2018, s.31), çok daha geniş bir kavram olan sosyallik ile ekonomik ve bireysel bir anlam içeren girişimcilik kavramlarının bir araya gelmesinden oluşmuş bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki kavramın birleştiği sosyal girişimciliğin bu sebepten ötürü net bir tanımını yapmak oldukça zordur. Net bir tanımın olmaması ise, sosyal girişimcilikle ilgili değişik görüşleri beraberinde getirmektedir (Aslan, Araza & Bulut, 2012, s.2). Demirel (2015, s.112) sosyal girişimciliği, önemli sosyal problemleri keşfetmek ve çözmek için uygulanabilir ve sürdürülebilir fırsatları tanımak, girişimleri takip etmek şeklinde tanımlarken; Hockerts (2018, s.239), bir bireyin sosyal girişimci davranışı yoluyla, toplumsal değişime katkıda bulunma kabiliyeti olarak tanımlamaktadır. Karğın, Aktaş ve Gökbnar (2018, s.155) ise, toplumsal sorunlara yönelik, sürdürülebilir çözümler üretme çabası olarak tanımlamaktadırlar. O halde sosyal girişimcilik, toplumsal problemlere karşın uzun vadeli çözümler ileri sürmek şeklinde tanımlanabilir.

Toplumsal problemlere çözüm odaklı yaklaşmak, bireylerin eleştirel düşünebilmelerini gerektirir. Bahse konu eleştirel düşünme, beceriler ve eğilimler olarak iki kısma ayrılır. Eleştirel düşünme becerisi, bilişsel stratejilere vurgu yaparken; eleştirel düşünme eğilimi, problem çözmeye için tutumsal unsurlara ve içgüdülere odaklanmaktadır (Eigenauer, 2015; Mahbobi, Jafarian & Khorasani, 2013, s.304). Bu durum, problem karşısında çözüm üretmek için zekâyı kullanmak kadar, problemi çözmeye istekli olmanın; yani beceri kadar eğiliminde önemli olduğunu göstermektedir. Şöyle ki; bireylerin belli becerilere sahip olmaları, bu becerileri uygun durumlarda kullanacakları anlamına gelmemektedir. Yapılan çalışmalarda, bireylerin düşünme becerilerini istenildiği zaman sergileyebildikleri, ancak bu becerileri sergilerken eğer eleştirel düşünme eğilimlerine sahip değillerse neticede genellikle başarısız oldukları görülmüştür (Akbiyık & Seferoğlu, 2002, s.92). Bu durum eleştirel düşünme eğiliminin, bir durum veya problem karşısında gösterilen davranışların sonuçlarını etkilediğini göstermektedir. Eleştirel düşünme eğilimi, bireyin çözülecek problemlerle, değerlendirilecek düşüncelerle ya da verilecek kararlarla yüzleştğinde eleştirel düşünmesi için ortaya çıkan içsel güdülenme (Kural, 2018, 17-18) olarak tanımlanmaktadır. Eleştirel düşünme eğilimi kısaca, eleştirel düşünebilmek için gerekli olan ilgi, tutum ve yönelimler olarak tanımlanabilir.

Görüldüğü gibi gerek sosyal girişimcilik gerekse eleştirel düşünme eğiliminin temelinde, kişisel veya toplumsal bazda daha iyi bir yaşam için, var olan bir probleme çözüm odaklı yaklaşma, onu içselleştirme ve ortadan kaldırma becerisini sergileme yer almaktadır. Bu becerilerin kazanılmasında, geliştirilmesinde ve uygulanmasında öğretmenlere ve öğretmen adaylarına büyük görevler düşmektedir. Nitekim bahse konu becerilerin öğrencilere en iyi şekilde kazandırılmasında, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik ve eleştirel düşünme eğilimi yönünde kendilerini ne kadar geliştirdikleriyle bağlantılıdır. Çünkü öğretmen ve öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerine ve eleştirel düşünme eğilimine sahip, çözüm üretebilen toplum nazarında istendik

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

bireyler yetiştirebilmeleri için gerekli olan bilgi, beceri ve tutuma sahip olmaları gerekmektedir. Zaten günümüz bilgi toplumunda, üniversitelerin ilgili fakültelerinde yetiştirilen öğretmen adaylarından istenilen; artık bilgiyi doğrudan alan değil, sürekli bilgiyi güncel tutarak onu işleyen, üzerinde çok yönlü düşünen, eleştirel bakabilen, girişimci özelliklere sahip, dolayısıyla çağın değişim ve gelişmelerine ayak uydurarak eğitim ve öğretim sürecine aktif katılan bir birey olmalarıdır. Çünkü öğretmen adaylarının meslek öncesi gerekli olan becerileri kazanmaları ve bu becerileri geliştirerek meslek yaşantılarına veya toplumsal yaşantılarına yansıtılmaları önem arz etmektedir. Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerine ve eleştirel düşünme becerilerine sahip olmaları beklendik bir özellik olmakla birlikte bu değişkenlerle bağlantılı, etkili olan değişkenlerin de belirlenmesi ve bu noktadan hareketle onların sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme becerileri üzerine koruyucu ve geliştirici çalışmalara yer verilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir (Ateş & Yavuz, 2018, s.1070). Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerine yapılan literatür taramasında sosyal girişimcilik özellikleri (Akar & Aydın, 2015; Aydın & Öner, 2016; Aydoğmuş, 2019; Biçer & Başer, 2019; Çalışkan, 2019; Çavdar, Cumhuriyet, Koç & Doymuş, 2018; Çermik & Şahin, 2015) ile eleştirel düşünme eğilimlerine (Aksu Demirtaş, 2019; Alkın-Şahin, Tunca & Ulubey, 2014; Altıntaş, 2019; Aslan & Aybek, 2017; Ateş & Yavuz, 2018; Aybek, 2007; Bulut & Ocak, 2017; Emir, 2012; Erişti & Erdem, 2018; Hayırsever & Oğuz, 2017; Karalı, 2012; Karaman, 2016; Karataş, 2013; Kiriş Avaroğulları & Şaman, 2020; Kuzu, 2015; Nalçacı, Meral & Şahin, 2016; Ocak, Eymir & Ocak, 2016; Özgün, 2019) yönelik pek çok çalışmaya rastlanılmıştır. Ayrıca öğretmenler üzerine yapılan ve hem sosyal girişimcilik hem de eleştirel düşünme eğiliminin birlikte ele alındığı çalışmalara da (Akdemir, 2019) rastlanılmıştır. Ancak sosyal bilgiler eğitiminde ve de diğer alanlarda, öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin birlikte ele alındığı çalışmalara rastlanılmamıştır. Bu yüzden öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin ve eleştirel düşünme eğilimlerinin ne düzeyde olduğunu ölçme ve bir takım somut bulgulara ulaşma ihtiyacından hareketle ilgili çalışma ortaya koyulmuştur.

Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerini incelemektir. Bu temel amaca ulaşmak için belirlenen alt amaçlarda; sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimi değişkeni sosyal girişimcilik değişkeninin anlamlı düzeyde bir yordayıcısı olup olmadığını ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin bazı değişkenlere (sınıf düzeyi, yılda okunan kitap sayısı, sosyal-kültürel etkinliklere katılma ve toplumsal sorunlarla ilgilenme) göre anlamlı düzeyde farklılaşp farklılaşmadığını incelemek amaçlanmıştır.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma; ilişkisel tarama modeline dayalı bir çalışmadır. İlişkisel tarama modeli, *"iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir"*(Karasar, 2016).

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim akademik yılında Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören ve basit seçkisiz örnekleme yöntemine göre belirlenen 165(%56.5)'i kadın, 127(%43.5)'si erkek olmak üzere toplam 292 (%100) sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın yürütülmesi için Erzincan Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan alınan 01.02.2018 kayıt tarihli ve 01/08 protokol no'lu izin belgesiyle, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü ile iletişime geçilmiştir. Ardından, basit seçkisiz örnekleme yöntemine göre belirlenen öğretmen adaylarına, veri toplama araçlarını uygulamak için uygun zamanlar belirlenmiş ve uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları öğrencilere araştırmacı tarafından gruplar halinde uygulanmıştır. Veri toplama araçları gruplara uygulanmadan önce araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Verilerin toplanmasında örnekleme yöntemine ek olarak öğrencilerin gönüllüğü de dikkate alınmıştır. Her bir grupta uygulamalar yaklaşık olarak 30-40 dakika da tamamlanmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

2.3.1. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerini belirlemek için “Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği”, eleştirel düşünme eğilimlerini belirlemek için “Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği” ve kişisel bilgilerinin elde edebilmek için ise “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Kullanılan veri toplama araçlarına ait açıklamalar aşağıda verilmiştir.

2.3.1.1. Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği

Konaklı ve Göğüş (2013) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği”, öğretmen adaylarına yönelik 5’li likert (1 Kesinlikle Katılmıyorum- 5 Tamamen Katılıyorum) tipi kendini değerlendirme ölçeğidir. Ölçek öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerini belirlemeye yönelik geliştirilen ve bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi esasına dayalı olan bir ölçme aracıdır. Ölçek 21 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır: Özgüven (8 madde), kişisel yaratıcılık (6 madde), risk alma (7 madde). Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınan toplam puan madde sayısına (21) bölünerek, ölçeğin tamamı için öğretmen adayının sosyal girişimcilik düzeyi hakkında bir sonuca varılabilir.

Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ölçeğinin yapı geçerliliğini belirlemek için varimax dik döndürme ile temel bileşenler analizi kullanılarak AFA yapılmıştır. Ayrıca AFA ile ortaya konulan yapının doğruluğunun test edilebilmesi için DFA yapılmıştır. Çalışmada KMO katsayısı .845 ve Bartlett testi değeri ise 4149,559 olarak hesaplanmıştır. Faktör analizinin sonuçları incelendiğinde 25 maddenin faktör yük değerlerinin .30’un altında kaldığı ve birden fazla faktörle yüksek yük değerine sahip oldukları görülmüştür. Bu özelliklere sahip 4 madde ölçekten çıkarılmıştır. 21 madde için tekrar faktör analizi yapılmıştır. AFA sonucunda maddelerin öz değeri 1’den büyük olan 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu 5 faktörün varyansı %51,28’dir. Üçüncü faktörde bir kırılma noktası olduğu, üçüncü noktadan sonraki bileşenlerin varyansa katkılarının düşük ve birbirine yakın değerler aldığı görülmüştür. Dolayısıyla ölçeğin üç faktörlü yapıda olabileceği düşünülerek üç faktör üzerinden tekrar faktör analizi gerçekleştirilmiştir. 21 madde ile gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda 21 maddenin üç faktör altında toplandığı ve sadece bir faktörde yüksek yük değeri gösterdikleri saptanmıştır.

Risk alma boyutu 7 maddeden oluşmakta, maddelerin faktör yük değeri .635 ile .392 arasında değişmekte ve toplam varyansın %26,077’sini açıklamaktadır. Özgüven boyutu 8 maddeden oluşmakta, maddelerin faktör yük değeri .703 ile .373 arasında değişmekte ve toplam varyansın %8,438’ini açıklamaktadır. Son boyut olan kişisel yaratıcılık ise toplam varyansa %6,302’lik katkı sağlamakta ve altı maddeden oluşmaktadır. Bu boyutta maddelerin faktör yük değeri .793 ile .472 arasında değişmektedir. Üç faktörün açıkladıkları toplam varyansın %41 olduğu görülmektedir.

Üç boyutlu sosyal girişimcilik modeli için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde uyum indeksi değerleri: $\chi^2=427.15$, $sd=186$, $RMSEA=.063$, $NFI=.90$, $NNFI=.95$, $CFI=.95$, $GFI=.90$, $AGFI=.86$, $SRMR=.60$ olarak bulunmuştur. İç tutarlık. Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayıları ölçeğin bütünü için .83, iç öz-güven alt ölçeği için .83, dış özgüven alt ölçeği için .85 olarak bulunmuştur. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarını .27 ile .57 arasında değiştiği görülmüştür.

Yürütülen bu çalışma kapsamında Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeğinin tamamı için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .90 olarak belirlenmiştir.

2.3.1.2. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği

Akın vd. (2013) tarafından geliştirilen “Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği”, yetişkinlere yönelik 5’li likert (1 Kesinlikle Katılmıyorum- 5 Kesinlikle Katılıyorum) tipi kendini değerlendirme ölçeğidir. Ölçek eleştirel düşünme yönelimlerini değerlendirme amacıyla geliştirilen ve bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi temeline dayanan bir ölçme aracıdır. Toplam 11 maddeden ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır: Eleştirel açık olma (7 madde), yansıtıcı şüphecilik (4 madde). İki alt boyuttaki maddelerin her birine ait puanlar toplanarak alt boyutlara ait puanlar elde edilir. Eleştirel açık olma alt boyutu için en düşük 7, en yüksek 35; yansıtıcı şüphecilik alt boyutu için en düşük 4, en yüksek 20 puan şeklindedir. Daha yüksek puanlar, daha yüksek eleştirel düşünme yönelimi olarak yorumlanmaktadır. Ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Yapı geçerliği. 509 bireyden elde edilen verilere uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde uyum indeksi değerleri: $\chi^2=53.24$, $sd=40$, $NNFI=.96$, $CFI=.97$, $IFI=.97$, $SRMR=.026$, $RMSEA=.048$ olarak bulunmuştur. Maddelerin faktör yükleri eleştirel açık olma alt boyutu için .27 ile .68, yansıtıcı şüphecilik alt boyutu için .55 ile .76 arasında değişmektedir. İç tutarlık. Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayıları eleştirel açık olma alt boyutu için .75, yansıtıcı şüphecilik alt boyutu için .68 ve ölçeğin bütünü için .78 olarak bulunmuştur. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayıları ise .25 ile .57 arasında sıralanmaktadır.

Yürütülen çalışma kapsamında bu ölçeğinin tamamı için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .83 olarak

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

belirlenmiştir.

2.3.1.3. Kişisel Bilgi Formu

Bu çalışmada araştırma grubunu oluşturan sosyal bilgiler öğretmen adaylarından araştırmanın amacı doğrultusunda gerekli kişisel bilgilerini elde edebilmek için bu araştırma kapsamında oluşturulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada öncelikle, araştırma sonucunda elde edilen verilerin parametrik istatistikler için mi yoksa non-parametrik istatistikler için mi uygun olduğu normallik dağılımına (basıklık, çarpıklık, ortalama, ortanca, mod, saçılım ve histogram grafikleri) ve grupların varyanslarının eşitliğine (Levene F testi) bakılarak incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği ve bunun içinde parametrik analiz yöntemlerinin uygulanmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Parametrik analiz yöntemlerinden basit doğrusal regresyon analizi yöntemine, ilişkisiz(bağımsız) örneklem için t testi yöntemine ve ilişkisiz örneklem için tek yönlü ANOVA analiz yöntemine başvurulmuştur.

3. Bulgular

Bu bölümde ilk olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimleri değişkeninin sosyal girişimcilik özellikleri değişkeninin anlamlı düzeyde bir yordayıcısı olup olmadığına basit doğrusal regresyon analizi yöntemi ile bakılmıştır. Ardından eleştirel düşünme eğilimleri ve sosyal girişimcilik özellikleri değişkenlerinin sınıf düzeyi, yılda okunan kitap sayısı, sosyal kültürel etkinliklere katılma durumu, toplumsal sorunlara ilgi durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ilişkisiz (bağımsız) örneklem için t testi ve ilişkisiz örneklem için tek yönlü ANOVA analiz yöntemi ile incelenmiş ve ulaşılan bulguların ayrıntıları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Tablo 1. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin Yordanmasına Ait Basit Doğrusal Regresyon Analiz Sonucu

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Std. Edilmiş Kat.Say.	t	İkili r	Kıs. R	R	R ²	F	df
	B	Std. Hata								
1.(Sabit)	25.92	3.20		8.08**			.717 ^a	.514	306.52**	1/290
E. D.	1.28	.073	.717	17.50**	.717	.717				

E. D. (Eleştirel Düşünce)(**P<.01)

Yapılan analiz sonucunda, yordayan değişkenin model üzerinde yordama işlemini başarıyla yerine getirdiği yani oluşturulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F_{1/290}=306.52$; $p<.01$) belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimleri değişkeni sosyal girişimcilik özellikleri değişkenindeki toplam varyansın yaklaşık olarak %51'ini açıklamaktadır ($R=.717$; $R^2=.514$). Beta katsayısı (.717) ve Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları da anlamlı bulunmuştur ($t=17.50$; $P<.01$). Bu bulgulara bağlı olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimleri değişkeninin sosyal girişimcilik özellikleri değişkeninin anlamlı düzeyde bir yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalamalar ve Standart Sapmaları

	Sınıf	N	\bar{X}	S
Sosyal Girişimcilik Özellikleri	1. Sınıf	78	78.85	12.33
	2. Sınıf	72	82.00	12.82
	3. Sınıf	87	82.86	12.67
	4. Sınıf	55	81.98	9.38
Eleştirel Düşünme Eğilimi	1. Sınıf	78	40.79	7.36
	2. Sınıf	72	43.01	6.26
	3. Sınıf	87	44.06	6.69
	4. Sınıf	55	45.16	5.62
	Toplam		292	

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Tablo 3. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Puanlarına Ait İlişkisiz Örneklemeler İçin Tek Yönlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Sosyal Girişimcilik Özellikleri	Gruplar Arası	734.08	3	244.69	1.68	.171	-
	Grup İçi	41950.77	288	145.66			
	Toplam	42684.86	291				
Eleştirel Düşünme Eğilimi	Gruplar Arası	730.42	3	243.47	5.59	.001	A-C A-D
	Grup İçi	12524.81	288	43.48			
	Toplam	13255.24	291				

*p<.05 A= 1. Sınıflar B= 2. Sınıflar C= 3. Sınıflar D= 4. Sınıflar

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz örneklemeler için tek yönlü ANOVA testi sonuçlarına göre; Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmemiştir [$F_{3/288}=1.68;p>.05$]. Öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları; 1. Sınıflar ($\bar{X}=78.85$), 2. Sınıflar ($\bar{X}=82.00$), 3. Sınıflar ($\bar{X}=82.86$) ve 4. Sınıflar ($\bar{X}=81.98$)'dir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir [$F_{3/288}=5.59;p<.05$]. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda; eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarına göre **A-C** ve **A-D** arasında anlamlı düzeyde bir fark vardır. Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamaları; 1. Sınıflar ($\bar{X}=40.79$), 2. Sınıflar ($\bar{X}=43.01$), 3. Sınıflar ($\bar{X}=44.06$) ve 4. Sınıflar ($\bar{X}=45.16$)'dir. Etki büyüklüğünü tespit etmek için hesaplanan eta kare değeri ($\eta^2=.055$) olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda eleştirel düşünme eğilimleri puanlarında gözlenen varyansın yaklaşık %6'sının sınıf düzeyine bağlı olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Sayısına Göre Sosyal Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmalar

	Kitap Sayısı	N	\bar{X}	S
Sosyal Girişimcilik Özellikleri	Hiç	20	71.85	12.94
	1-5	125	81.10	11.60
	6-20	109	83.09	11.78
	21-Üstü	38	82.65	12.29
Eleştirel Düşünme Eğilimi	Hiç	20	37.00	6.30
	1-5	125	42.60	6.21
	6-20	109	44.40	6.35
	21-Üstü	38	44.50	7.90
	Toplam	292		

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Tablo 5. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Sayısına Göre Sosyal Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Puanlarına Ait İlişkisiz Örneklemeler İçin Tek Yönlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Sosyal Girişimcilik Özellikleri	Gruplar Arası	2207.02	3	735.67	5.23	.002	A-B A-C
	Grup İçi	40477.83	288	140.54			A-D
	Toplam	42684.86	291				
Eleştirel Düşünme Eğilimi	Gruplar Arası	1033.71	3	344.57	8.12	.000	A-B A-C
	Grup İçi	12221.53	288	42.43			A-D
	Toplam	13255.24	291				

*p<.05 A=Hiç B= 1-5 C= 6-20 D=21-Üstü

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının yılda okunan kitap sayısına göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz örneklemeler için tek yönlü ANOVA testi sonuçlarına göre;

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir [$F_{3/288}=5.23;p<.05$]. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda; sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamalarına göre **A-B**, **A-C** ve **A-D** arasında anlamlı düzeyde bir fark vardır. Öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları; hiç kitap okumayanlar ($\bar{X}=71.85$), 1-5 arasında okuyanlar ($\bar{X}=81.10$), 6-20 arasında okuyanlar ($\bar{X}=83.09$) ve 21 ve üstünde okuyanlarda ($\bar{X}=82.65$)'dir. Etki büyüklüğünü tespit etmek için hesaplanan eta kare değeri ($\eta^2=.052$) olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda sosyal girişimcilik özellikleri puanlarında gözlenen varyansın yaklaşık %5'inin yılda okunan kitap sayısına bağlı olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir [$F_{3/288}=8.12;p<.05$]. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda; eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarına göre **A-B**, **A-C** ve **A-D** arasında anlamlı düzeyde bir fark vardır. Öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamaları; hiç kitap okumayanlar ($\bar{X}=37.00$), 1-5 arasında okuyanlar ($\bar{X}=42.60$), 6-20 arasında okuyanlar ($\bar{X}=44.40$) ve 21 ve üstünde okuyanlarda ($\bar{X}=44.50$)'dir. Etki büyüklüğünü tespit etmek için hesaplanan eta kare değeri ($\eta^2=.078$) olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda eleştirel düşünme eğilimleri puanlarında gözlenen varyansın yaklaşık %8'inin yılda okunan kitap sayısına bağlı olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Değişkenine Göre Sosyal Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Puanlarına Ait İlişkisiz (Bağımsız) Örneklemeler İçin T- Testi Sonuçları

	Durum	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Sosyal Girişimcilik Özellikleri	Katılır	228	82.76	11.68	290	-3.66	.000*
	Katılmaz	64	76.60	12.46			
Eleştirel Düşünme Eğilimi	Katılır	228	43.42	6.38	290	-1.21	.228
	Katılmaz	64	42.12	7.87			

*p<.05

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının sosyal-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz (bağımsız) örneklemeler için t- testi sonuçlarına göre;

Sosyal-Kültürel etkinliklere katılanların (ayda en az bir kez) sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması ile ($\bar{X}=82.76$) sosyal-kültürel etkinliklere katılmayanların sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması ($\bar{X}=76.60$) arasında sosyal kültürel etkinliklere katılanlar lehinde anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir [$t_{(290)}=-3.66; p<.05$]. Etki büyüklüğünü tespit etmek için hesaplanan eta kare değeri ($\eta^2=.044$) olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda sosyal girişimcilik özellikleri puanlarında gözlenen varyansın yaklaşık %4'nün sosyal kültürel etkinliklere katılma durumuna bağlı olduğu söylenebilir. Ayrıca sosyal-kültürel etkinliklere katılanların eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması ile ($\bar{X}=43.42$) sosyal-kültürel etkinliklere katılmayanların eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması ($\bar{X}=42.12$) arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmemiştir [$t_{(290)}=-1.21; p>.05$].

Tablo 7. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Toplumsal Sorunlarla İlgilenme Durumu Değişkenine Göre

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Sosyal Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Puanlarına Ait İlişkisiz (Bağımsız) Örneklemeler İçin T- Testi Sonuçları

	İlgi Durumu	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Sosyal Girişimcilik Özellikleri	İlgilenir	249	82.61	11.69	290	4.20	.000*
	İlgilenmez	43	74.44	12.26			
Eleştirel Düşünme Eğilimi	İlgilenir	249	43.79	6.48	290	4.06	.000*
	İlgilenmez	43	39.37	7.08			

*p<.05

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının toplumsal sorunlarla ilgilenme durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz (bağımsız) örneklemeler için t- testi sonuçlarına göre; Toplumsal sorunlarla ilgilenenlerin sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması ile ($\bar{X}=82.61$) toplumsal sorunlarla ilgilenmeyenlerin sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması ($\bar{X}=74.44$) arasında toplumsal sorunlarla ilgilenenler lehinde anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir [$t_{(290)}=4.20$; $p<.05$]. Etki büyüklüğünü tespit etmek için hesaplanan eta kare değeri ($\eta^2=.057$) olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda sosyal girişimcilik özellikleri puanlarında gözlenen varyansın yaklaşık %6'sının toplumsal sorunlarla ilgilenme durumuna bağlı olduğu söylenebilir.

Toplumsal sorunlarla ilgilenenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması ile ($\bar{X}=43.79$) toplumsal sorunlarla ilgilenmeyenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması ($\bar{X}=39.37$) arasında toplumsal sorunlarla ilgilenenler lehinde anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir [$t_{(290)}=4.06$; $p<.05$]. Etki büyüklüğünü tespit etmek için hesaplanan eta kare değeri ($\eta^2=.054$) olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda eleştirel düşünme eğilimleri puanlarında gözlenen varyansın yaklaşık %5'nin toplumsal sorunlarla ilgilenme durumuna bağlı olduğu söylenebilir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmada ilk olarak, sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimleri değişkeninin sosyal girişimcilik özellikleri değişkeninin anlamlı düzeyde bir yordayıcısı olup olmadığına basit doğrusal regresyon analizi yöntemi ile bakılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, yordayan değişkenin model üzerinde yordama işlemini başarıyla yerine getirdiği yani oluşturulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimleri değişkeni sosyal girişimcilik özellikleri değişkenindeki toplam varyansın yaklaşık olarak %51'ini açıklamaktadır. Beta katsayısı ve Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları da anlamlı bulunmuştur. Bu bulgulara bağlı olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarında eleştirel düşünme eğilimleri değişkeninin sosyal girişimcilik özellikleri değişkeninin anlamlı düzeyde bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında yapılan çalışmalarda, bu sonucu destekler nitelikte sosyal bilgiler alanında öğretmen adayları üzerine yapılan çalışmalarda benzer ve farklı sonuçlara rastlanılmakzen; farklı alanlarda öğretmen ve öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerine benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Akdemir (2019)' in coğrafya öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi üzerine yapmış olduğu çalışmada, girişimcilik ve eleştirel düşünme alt boyutlarının tamamı arasında aynı yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu; bu doğrultuda, coğrafya öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öztürk, Önder ve Yıldırım (2019)' in fen bilgisi öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki üzerine yapmış oldukları çalışmada da, öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasında yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan bu çalışmada, sosyal girişimcilik ile eleştirel düşünme arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, bireyde eleştirel düşünme eğilimi arttıkça sosyal girişimcilik özelliklerinin de artacağı anlamına gelmektedir. Bireyler karşılaşmış oldukları durum ve olaylar karşısında eleştirel düşünmeye bağlı olarak farklı bakış açıları sergileyebilirler. Bu durumun bireylerin sosyal girişimcilik özelliklerine de fayda sağladığı söylenebilir.

Bunun için akademik süreç içerisinde öğretmen adaylarına eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine bağlı olarak sosyal girişimcilik özelliklerinin de artacağı etkinliklere daha fazla yer verilebilir.

Çalışmada ikinci olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz örneklemeler için tek yönlü ANOVA testi sonuçlarına göre;

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmemiştir. Alan yazında bu sonucu destekler nitelikte sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerine yapılan benzer çalışmalara rastlanılmamıştır. Ancak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da dâhil olduğu çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Aydın ve Öner (2016), Çalışkan (2019) ile Çavdar vd. (2018) tarafından yürütülen çalışmalarda, öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik düzeylerinin sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da dâhil olduğu çalışmalarda farklı sonuçlara da rastlanılmıştır. Biçer ve Başer (2019) yapmış oldukları araştırmada, öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik puanlarının sınıf değişkenlerinde anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Üçüncü ve dördüncü sınıflardaki sosyal bilgiler öğretmen adaylarının birinci sınıflara göre eleştirel düşünme eğilim ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Yani üçüncü ve dördüncü sınıflar lehinde bir sonuç tespit edilmiştir. Alan yazında sosyal bilgiler alanında benzer sonuçlara rastlanılmasa da farklı alanlarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Can ve Kaymakçı (2015), Kartal (2012) ve Şenyiğit (2016)' in öğretmen adayları üzerine yapmış oldukları çalışmalarda, öğretmen adaylarının sınıf eğilimleri arttıkça eleştirel düşünme eğilimlerinin de arttığı ve gruplar arası bu farkların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında yapılan çalışmalarda farklı sonuçlara da ulaşılmıştır. Ateş ve Yavuz (2018) ile Kiriş Avaroğulları ve Şaman (2020) tarafından yürütülen çalışmalarda, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimini puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Yine alan yazın taramasında, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da dâhil olduğu çalışmalarda da farklı sonuçlara rastlanılmıştır. Alkın-Şahin vd. (2014), Aslan ve Aybek (2017), Erişti ve Erdem (2018), Karaman (2016) ile Ocak vd. (2016) tarafından yürütülen çalışmalarda, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimini puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır.

Bu araştırmanın sonucundan hareketle sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimciliği üzerinde sınıf seviyesinin belirleyici ve etkili bir değişken olmadığı söylenebilir. Eleştirel düşünme eğiliminin sınıf seviyesine göre farklılık göstermesinin temelinde ise, sınıf düzeyi arttıkça öğretmen adaylarının çok boyutlu düşünmesini sağlayacak okul içi ve okul dışı etmenlerinde sayıca artmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Bu sonuç bağlamında, öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri üzerine farklı araştırma grupları ile de benzer çalışmaların yürütülmesi yararlı olabilir.

Çalışmada üçüncü olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının yılda okunan kitap sayısına göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz örneklemler için tek yönlü ANOVA testi sonuçlarına göre;

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda; sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalamaları arasındaki fark hiç kitap okumayanlarla en az bir ve daha fazla kitap okuyan gruplar arasında en az bir ve daha fazla kitap okuyan gruplar lehinde olmuştur. Alan yazın incelendiğinde, bu sonucu destekler nitelikte sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerine yapılan benzer çalışmalara rastlanılmazken; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da dâhil olduğu çalışmalarda benzer bulgulara rastlanılmıştır. Sezek, Zorlu ve Zorlu (2015) tarafından yapılan çalışmada, girişimci ilgi alanı ile kitap okuma sıklığı arasında anlamlı bir fark olduğu, orta düzey kitap okuyanların hiç okumayanlar göre daha girişimci oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Bu sonucu destekler nitelikte alan yazında benzer sonuçlara rastlanılmıştır. Ateş ve Yavuz (2018) yapmış oldukları çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yılda okunan kitap sayısına göre eleştirel düşünme puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark olduğunu tespit etmişlerdir. Yine Alkın-Şahin vd. (2014)' in sosyal bilgiler öğretmen adaylarını dâhil ettikleri çalışmada, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğiliminden aldıkları toplam puanların kitap okuma durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca alan yazında yapılan taramada farklı alanlarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Şenyiğit (2016)' in sınıf öğretmeni adayları üzerine yapmış olduğu çalışmada, eleştirel düşünme eğilimlerinin yılda okunan kitap sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca alan yazın taramasında farklı alanlarda farklı sonuçlara da ulaşılmıştır. Akbulut (2019)' un fen bilimleri öğretmen adayları üzerine yapmış olduğu çalışmada, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin kitap okuma değişkeni açısından anlamlı düzeyde farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Kitapların, bireylerin toplumsal farkındalık kazanmalarında ve sosyal açıdan girişimci birey olmalarında, problemler karşısında çok boyutlu düşüncelerinde ve kalıcı çözümler üreterek problemleri ortadan kaldırmalarında birer yardımcı unsur oldukları söylenebilir. Bu bağlamda, meslek öncesi ve meslek yaşantısında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kendilerini en iyi şekilde ifade etmelerinde ve toplumla iletişim kurmalarında kitap okumanın büyük bir katkısının olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarına kitap okuma alışkanlığı kazandıracak motive edici kitap okuma etkinlikleri ile kitap okuma hakkında farkındalık kazandırmak adına seminerler, sempozyumlar vs. düzenlenebilir. Böylelikle öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığı artırılarak sosyal girişimcilik ve eleştirel düşünme eğilimleri geliştirilebilir.

Çalışmada dördüncü olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının sosyal-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz (bağımsız) örneklem için t- testi sonuçlarına göre;

Sosyal-Kültürel etkinliklere katılanların (ayda en az bir kez) sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması ile sosyal-kültürel etkinliklere katılmayanların sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması arasında sosyal kültürel etkinliklere katılanlar lehinde anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalarda benzer ve farklı sonuçlara ulaşılamazken; farklı alanlarda sosyal girişimcilikte sosyal-kültürel etkinliklere katılma durumu değişkeni üzerine doğrudan olmayan benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Ateş (2016) tarafından yapılan çalışmada sosyal-kültürel etkinliklere katılmanın bireyin sosyal yetkinlik algısına dolayısıyla sosyal gelişim alanına pozitif bir katkı sunduğu görülmüştür.

Sosyal-kültürel etkinliklere katılanların (ayda en az bir kez) eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması ile sosyal-kültürel etkinliklere katılmayanların eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenmemiştir. Alan yazında yapılan çalışmalarda sosyal bilgiler alanında benzer ve farklı sonuçlara ulaşılamazken; eğitim fakültesi dâhil edilmek üzere, fakülteler bazında farklı alanlarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Tümkaya ve Aybek (2008)' in ele almış oldukları üniversitenin farklı fakültelerinde eğitim-öğretim gören öğrencilere yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimlerinin katıldıkları etkinlik türleri değişkeni açısından anlamlı bir düzeyde farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Sosyal-kültürel etkinlikler bireylerin bir araya gelip tanıştıkları, eğlendikleri veya bir sosyal problemi çözmek için düşüncelerini paylaştıkları ortamlardır. Böyle ortamlara katılmanın bireyin sosyal girişimciliğe ve eleştirel düşünme eğilimine katkıda bulunduğu söylenebilir. Bu açıdan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerini ve eleştirel düşünme eğilimlerini artırmanın bir yolunun da uygun ortamlar oluşturarak, onların sosyal-kültürel etkinliklere daha fazla katılımlarını sağlamak olabilir.

Çalışmada sonuncu olarak Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalamalarının toplumsal sorunlarla ilgilenme durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için uygulanan ilişkisiz (bağımsız) örneklem için t- testi sonuçlarına göre;

Toplumsal sorunlarla ilgilenenlerin sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması ile toplumsal sorunlarla ilgilenmeyenlerin sosyal girişimcilik özellikleri puan ortalaması arasında toplumsal sorunlarla ilgilenenler lehinde anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalarda benzer sonuca ulaşılmıştır. Çermik ve Şahin (2015) tarafından yapılan araştırmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin toplumsal sorunlarla ilgili olma değişkenine göre anlamlı düzeyde bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine alan yazında sosyal bilgiler alanı dâhil olmak üzere yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışkan (2019) yapmış olduğu çalışmada, toplumsal ya da çevresel sorunlara duyarlı olan öğretmen adaylarının kısmen olanlara göre sosyal girişimcilik genelinde daha yüksek ölçek puanlarına sahip olmasının istatistiksel olarak anlamlı olduğu; yani, sosyal girişimcilik özellikleri daha yüksek olan öğretmen adaylarının toplumsal ya da çevresel sorunlara daha duyarlı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Toplumsal sorunlarla ilgilenenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması ile toplumsal sorunlarla ilgilenmeyenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puan ortalaması arasında toplumsal sorunlarla ilgilenenler lehinde anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılamasa da yakın sonuçlara ulaşılmıştır. Gökçe (2011) tarafından yapılan çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşadıkları deneyimlerin sonucunda toplumu daha yakından tanıma fırsatı elde ettikleri ve toplumsal sorunlara duyarlılıklarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bir bireyin sosyal girişimci ve eleştirel düşünme eğilimine sahip olmasının göstergesi, onun toplumsal sorunlarla ilgilenme, sorunlara farklı açılardan bakabilme ve bu sorunları çözüme ulaştırma gayretini sergileyebilmesidir. Toplumsal sorunlarla ilgilenen bireyler, toplum bilinci olan ve yaşadığı topluma değer veren, var olan toplumsal sorunların farkında olarak ve bu sorunların temelinde yatanları araştırıp, sorgulayıp,

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

düşüncelerini faaliyete geçirerek kalıcı çözümler üretilip toplumsal sorunları ortadan kaldırılmaya çalışan kişilerdir. Bu bağlamda, öğretmenlik mesleğinin toplumla sağlıklı ilişkiler kurmayı gerektiren bir meslek olması dolayısıyla; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da, sosyal sorunlara ilgi duyan ve sorunlara etkili çözümler üretebilen, sosyal girişimcilik özelliklerine ve eleştirel düşünme eğilimlerine sahip bireyler olarak yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Akar, H., & Aydın, S. (2015). Öğretmen adaylarının kişilik özelliklerinin sosyal girişimcilik özelliklerini yordama düzeyi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 425-436.
- Akbıyık, C., & Seferoğlu, S. S. (2002). Eleştirel düşünme eğilimleri ve akademik başarı. 90-99.
- Akbulut, H. (2019). *Fen bilimleri öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin tespiti ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Akdemir, M. (2019). *Coğrafya öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akın, A., Hamedoğlu, M. A., Sarıçam, H., Akın, U., İlbağ, A. B., Civan, S., & Demir, T. (2013). The validity and reliability of the Turkish version of the critical thinking disposition scale. *Paper Presented At The 2nd International Chaos Complexity and Leadership Symposium (ICCLS 2013)*, Ankara.
- Aksu Demirtaş, A. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilim düzeyleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Alkın-Şahin, S., Tunca, N., & Ulubey, Ö. (2014). The relationship between pre-service teachers' educational beliefs and their critical thinking tendencies. *Elementary Education Online*, 13(4), 1473-1492. DOI: 10.17051/ieo.2014.56482
- Altıntaş, S. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile medya okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Aslan, G., Araza, A., & Bulut, Ç. (2012). Sosyal girişimciliğin kavramsal çerçevesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 7(2), 69-88.
- Aslan, S., & Aybek, B. (2017). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile benimsedikleri eğitim felsefelerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(2), 373-385. DOI: 10.21547/jss.281737
- Ateş, B. (2016). Lise öğrencilerinin algılanan sosyal yetkinlik puanlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 185-194.
- Ateş, Y., & Yavuz, E. (2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Social Sciences Studies Journal*, 4(15), 1068-1076.
- Aybek, B. (2007). Konu ve beceri temelli eleştirel düşünme öğretiminin öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ve düzeyine etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 43-60.
- Aydın, E., & Öner, G. (2016). Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmeni adaylarının girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 497-515.
- Aydoğmuş, M. (2019). Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 23(80), 339-352.
- Betts, S. C., Laud, R., & Kretinin, A. (2018). Social entrepreneurship: A contemporary approach to solving social problems. *Global Journal of Entrepreneurship Volume*, 2(1), 31-40.
- Biçer, B., & Başer, E. H. (2019). Öğretmen adaylarının empatik eğilimlerinin sosyal girişimcilik özelliklerini yordama gücü ve empatik eğilim ile sosyal girişimcilik özelliklerini etkileyen faktörler. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(5), 235-243. DOI: <https://doi.org/10.18506/anemon.520986>
- Bulut, R., & Ocak, G. (2017). Eleştirel düşünme eğilimi ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(3), 1010-

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

1031.

- Can, Ş., & Kaymakçı, G. (2015). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri. *NWSA-Education Sciences*, 10(2), 66-83.
- Çalışkan, E. (2019). Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Fen, Matematik, Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Dergisi*, 2(2), 93-114.
- Çavdar, O., Cumhuriyet, F., Koç, Y., & Doymuş, K. (2018). Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(STEMES), 27-33. DOI: <https://doi.org/10.18506/anemon.464006>
- Çermik, F., & Şahin, İ. F. (2015). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Current Research in Education*, 1(2), 76-88.
- Demirel, E. T. (2015). Sosyal girişimcilik. E. Kaygın & B. Güven (Ed.), *Girişimcilik: Temel kavramlar, girişimcilik türleri, girişimcilikte güncel konular* (s. 111-127). İstanbul: Siyahinci Akademi.
- Eigenauer, J. (2015). Teaching critical thinking dispositions. *Innovation Abstracts*, 37(11), 1-2.
- Emir, S. (2012). Eğitim fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 34-57.
- Erişti, B., & Erdem, C. (2018). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı beceri düzeyleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki. *Electronic Journal of Social Sciences*, 17(67), 1234-1251.
- Gökçe, N. (2011). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının topluma hizmet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 176-194.
- Hayırsever, F., & Oğuz, E. (2017). Öğretmen adaylarının eğitim inançlarının eleştirel düşünme eğilimlerine etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 757-778.
- Hockerts, K. (2018). The effect of experiential social entrepreneurship education on intention formation in students. *Journal of Social Entrepreneurship*, 9(3), 234-256. DOI: 10.1080/19420676.2018.1498377
- Karalı, Y. (2012). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri (İnönü Üniversitesi örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Karaman, M. K. (2016). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(1), 326-350.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karataş, K. (2013). *Öğretmen adaylarının öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluklarının eleştirel düşünme eğilimleri, genel öz yeterlikleri ve akademik başarıları açısından yordanması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Karğın, M., Aktaş, H., & Gökbuğar, R. (2018). Üniversitelerde sosyal girişimcilik: Fırsatlar ve öneriler. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 155-170. DOI: 10.18657/yonveek.356668
- Kartal, T. (2012). İlköğretim fen bilgisi öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(2), 279-297.
- Kiriş Avaroğulları, A., & Şaman, B. (2020). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 53, 411-434.
- Konaklı, T., & Göğüş, N. (2013). Aday öğretmenlerin sosyal girişimcilik özellikleri ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *GEFAD/GUJGEF*, 33(2), 373-391.
- Kural, V. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile akademik öz-yeterliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Kuzu, Y. (2015). *Öğretmen adaylarının problem çözme becerileri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Ahi Evran Üniversitesi örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Mahbobi, M., Jafarian Jazi M, M., & Khorasani, E. (2013). A comparative study of critical thinking skills and critical thinking disposition in veteran and non-veteran students. *Iranian Journal of Military Medicine*, 14(4), 303-310.
- Nalçacı, A., Meral, E., & Şahin, İ. F. (2016). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme ile

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

- medya okuryazarlıkları arasındaki ilişki. *Eastern Geographical Review*, 20(36), 1-12.
- Ocak, G., Eymir, E., & Ocak, İ. (2016). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 63-91. DOI: <https://doi.org/10.17556/jef.27258>
- Özgün, A. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin demokratik tutumlarına etkisinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Öztürk, E., Önder, A. N., & Yıldırım, E. G. (2019). Investigation of prospective science teachers' entrepreneurship characteristics and critical thinking dispositions in terms of some variables. *Journal of Individual Differences in Education*, 1(2), 89-107.
- Sezek, F., Zorlu, Y., & Zorlu, F. (2015). Determination of elementary school department students' interest and examination of the factors that affect them. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 3(1), 13-24.
- Şenyiğit, Ç. (2016). *Sınıf öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin ve kitap okuma alışkanlıklarına ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tümkiye, S., & Aybek, B. (2008). Üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 387-402.

Extended summary

1. Introduction

In order to keep up with the rapid pace of change and development of the universe, human beings need some basic skills that are innate and can be acquired later. Among these core skills, social entrepreneurship and critical thinking are two important types of skills. While social entrepreneurship is an effort to produce permanent solutions to social problems that exist without making a profit; critical thinking is the state of having a tendency, or will, to solve these social problems. As can be seen, the basis of both social entrepreneurship and critical thinking tendency is to approach an existing problem with a solution-oriented approach, to internalize and to eliminate it, for a better life on a personal or social basis. Teachers and pre-service teachers have a great role in the acquisition, development and application of these skills. The best way to equip students with the aforementioned skills is related to how well teachers and pre-service teachers develop themselves towards social entrepreneurship and critical thinking disposition. As a matter of fact, although it is a characteristic that prospective teachers are expected to have social entrepreneurship characteristics and critical thinking skills, it is thought that it is important to determine the effective variables related to these variables and to include protective and developing studies on their social entrepreneurship characteristics and critical thinking skills. In the literature review conducted on pre-service teachers' social entrepreneurship characteristics and critical thinking dispositions, there are no studies in social studies education and other fields that dealt with pre-service teachers' social entrepreneurship characteristics and critical thinking dispositions together. Therefore, a study has been presented on the need to measure the social entrepreneurship characteristics and critical thinking tendencies of teacher candidates and reach some concrete findings. The aim of this study is to examine social entrepreneurship characteristics and critical thinking dispositions of social studies teacher candidates. In the sub goals determined to achieve this main goal; whether the variable of critical thinking disposition in social studies teacher candidates is a significant predictor of the social entrepreneurship variable, and social entrepreneurship characteristics and critical thinking dispositions of social studies teacher candidates depend on some variables (grade level, number of books read a year, participating in social-cultural activities and dealing with social problems) it is aimed to examine whether it differs significantly or not.

2. Method

The study group of this research based on the relational screening model included studying at Erzincan University Faculty of Education Social Studies Teaching Department in the 2017-2018 academic year and determined according to the simple random sampling method 165 (56.5%) women and 127 (43.5%) male a total of 292 (100%) social studies teacher candidates. "Social Entrepreneurship Characteristics Scale of Teacher Candidates", "Critical

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi
Yakup ATEŞ & Erdem YAVUZ

Thinking Disposition Scale” and “Personal Information Form” were used as data collection tools in the study. The data obtained in the study were analyzed by simple linear regression analysis method, t test for unrelated (independent) samples and one-way ANOVA analysis method for unrelated samples.

3. Findings, Discussion and Results

According to the findings obtained; It was determined that the critical thinking variable in social studies teacher candidates was a significant predictor of the social entrepreneurship variable. The social entrepreneurship mean scores of the teacher candidates differ significantly according to the number of reading books, the participation in social-cultural activities and the social problems; It was determined that there was no significant difference according to the grade level. Critical thinking mean scores differ significantly according to class level, number of reading books, and dealing with social problems; It was determined that there was no significant difference according to participation in social-cultural activities.